

Květnaté pásy ve městech

Klára Řehounková & Lenka Šebelíková

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Květnaté pásy- odkud přišly

Hochshule Anhalt, Bernburg

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

PROČ?

Minulost

<http://www.forumochranyprirody.cz/category/klicova-slova/pece-o-prirodu/pece-o-mensi-uzemi-s-cilem-ochrany-prirody?page=7>

PROČ?

Minulost

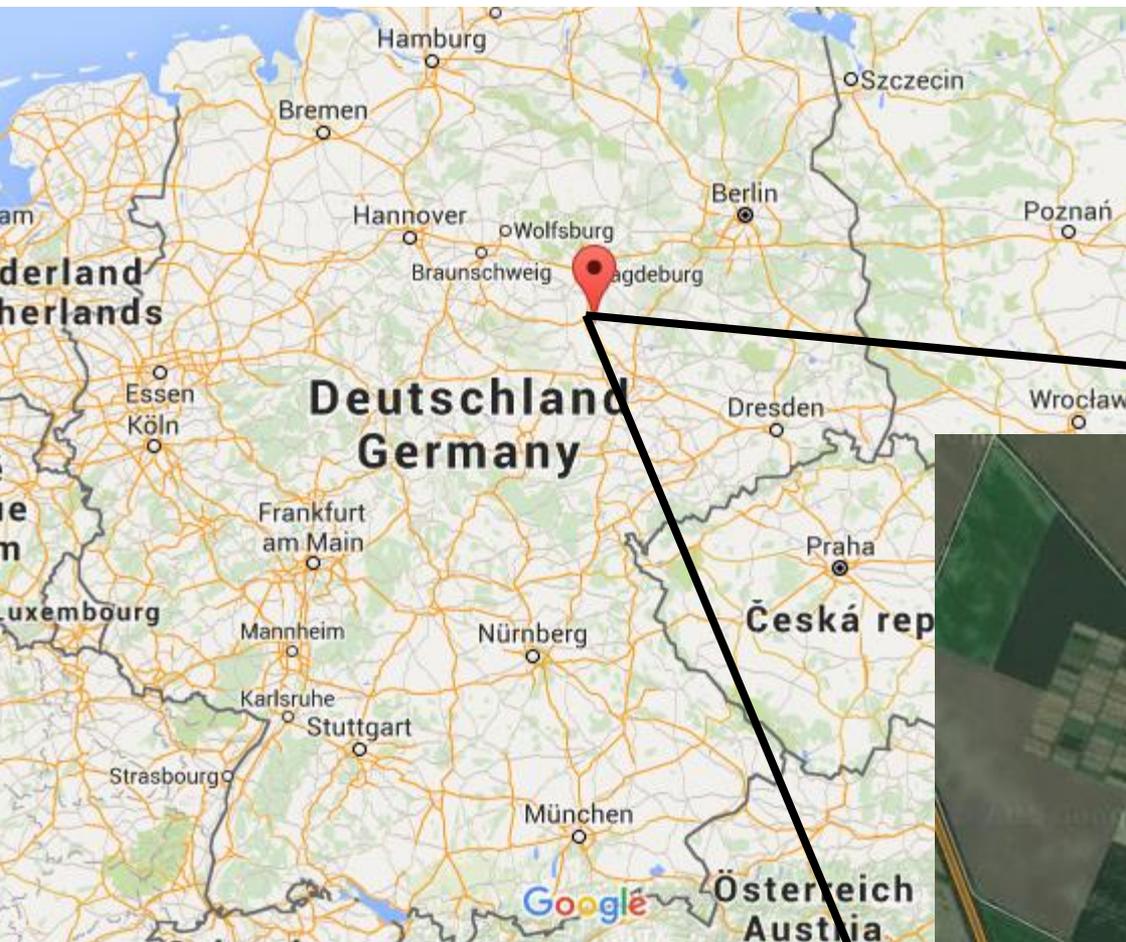
<http://www.forumochranyprirody.cz/category/klicova-slova/pece-o-prirodu/pece-o-mensi-uzemi-s-cilem-ochrany-prirody?page=7>

Současnost

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/cesky-venkov-trapi-nedostatek-mladych-farmaru-a-vykyvy-pocasi>

Květnaté pásy – odkud přišly

Offenlandinfo

Hochschule Anhalt
Anhalt University of Applied Sciences

Hochshule Anhalt, Bernburg

2010 druhově
bohaté okraje polí

2011 vytrvalé
květnaté pásy

PROČ?

Navrhnout **REGIONÁLNÍ** směsi

- vytrvalá
- bezúdržbová
- pro bezobratlé
- hezká
- použitelná i pro jiná místa
- využitelná v CAP (Common Agriculture Policy)
2014-2020

JAK?

Okraje polí

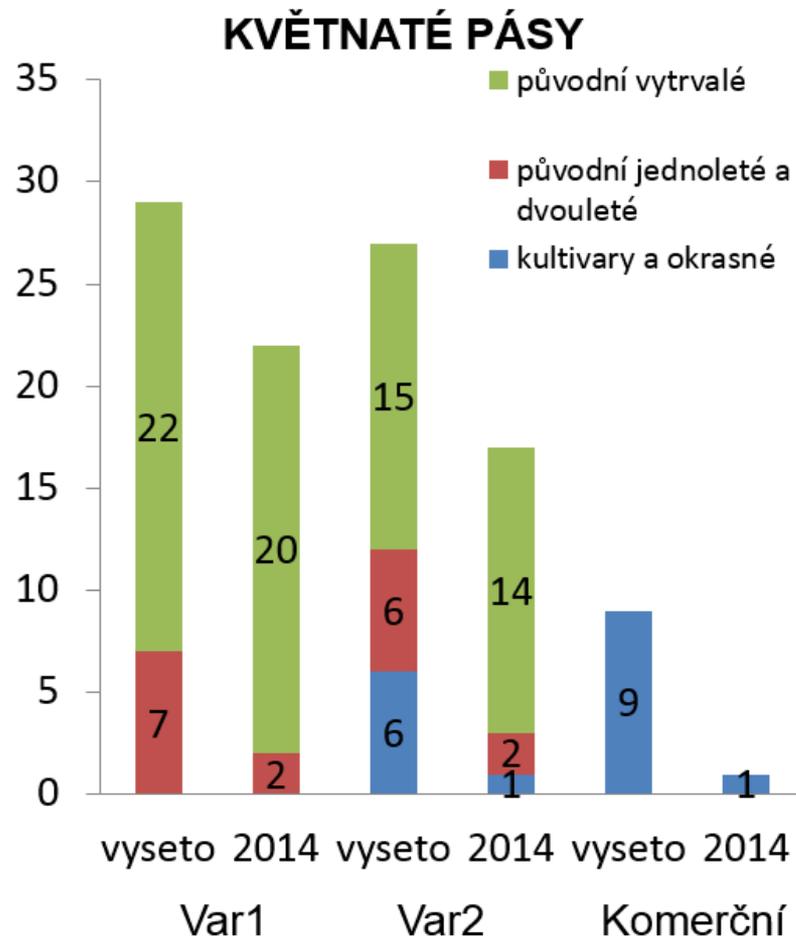
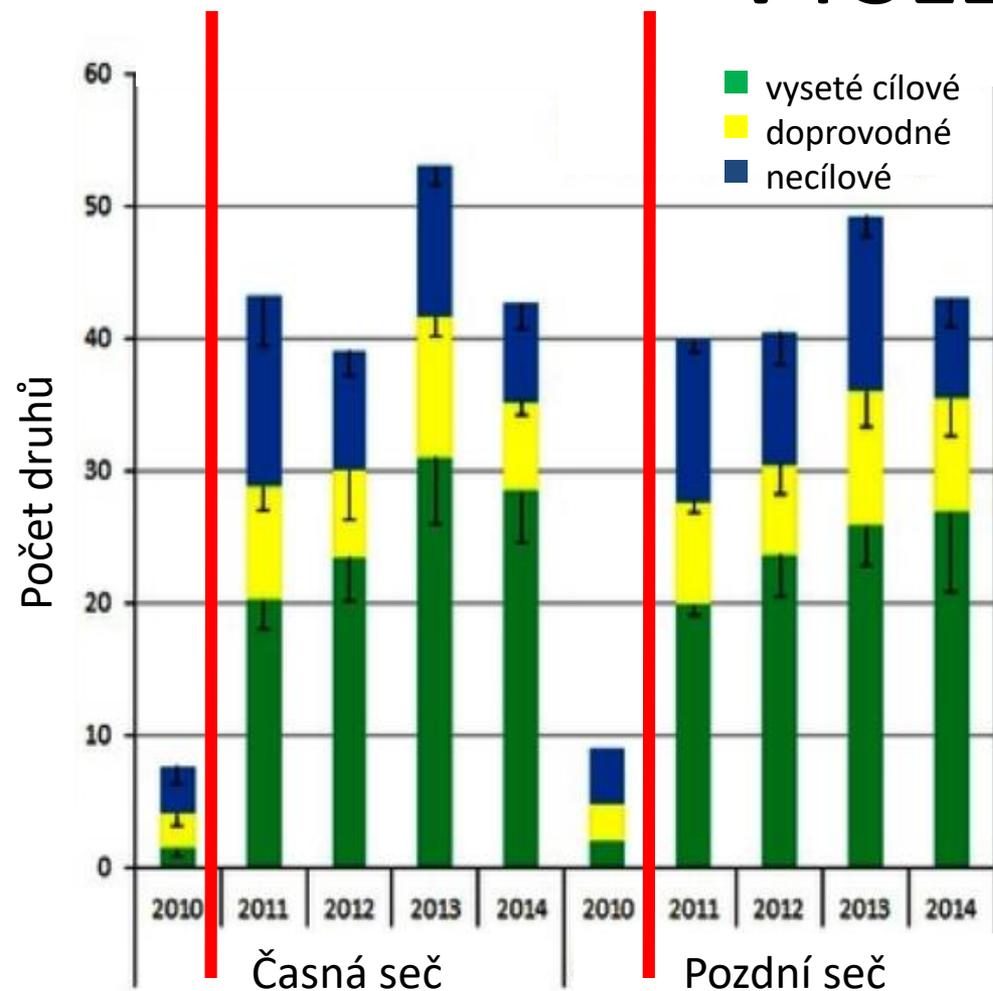
- odstraněn travní drn
- vyseto 49 původních druhů (2g/m²) + kontrola
- koseno 1x ročně (časná/pozdní seč) + odstraňování biomasy

Květnaté pásy

- **pouze byliny, ne trávy**
- velké plochy (šířka až 16 m, délka stovky m)
- finanční podpora
- sledování rostlin, bezobratlých a ptáků
- 2 typy směsí (22-36 druhů) + komerční travní směs (9 druhů) (0,7-2g/m²)
- koseno 2x ročně bez odstraňování biomasy (nově i odstraňování biomasy)

VÝSLEDKY

Zdroj: <http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-contents/>

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

OKRAJE POLÍ

Založení pokusu
(2010)

(Foto: Matthias Necker)

Plochy ve třetím
roce (2013)

(Foto: René Seifert)

Kontrolní plocha
v pátém roce
(2015)

KVĚTNATÉ PÁSY

Expanze
nežádoucích
plevelů v prvním
roce po založení
(2011)

(Foto: Matthias Schrödter)

Plochy ve čtvrtém
roce (2014)

(Foto: Sandra Mann)

5. rok (2015)

7. rok (2017)

VÝSLEDKY

Zdroj: <http://www.biolib.cz/cz/image/id10626/>

2014 motýli a vřetenušky kolonizující květnaté pásy

	Motýli	Vřetenušky	% z regionálního soupisu druhů
Okraje polí a pásy	21/24	4/3	60
Travnaté pásy	10	1	25
Orná půda	5	0	12
Region	38	5	-

počty druhů a individuí silně korelované s přítomností kvetoucích nektaronosných rostlin

Zdroj: Annika Schmidt a kol., nepublikováno

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

CO S TÍM?

Směsi **původních druhů** pro různé typy půd
(zrnitost/vlhkost)

Obecné zásady

- doba a metoda setí
- management v prvním roce
- následný management

Implementace do CAP EU schémat

Diverzita v Čechách a na Moravě

letničkové směsi nejsou řešením
(nepůvodní druhy, krátkodobé)

Co jsou květnaté pásy?

- **trvalé** plochy
- **minimální údržba** (1-2x ročně seč)
- **estetické** enklávy
- podpora **biodiverzity**
- přirozená **přírodní společenstva**
- zdroj **živných a nektaronosných** bylin

Květnaté pásy

Květinové záhony

Jak vybírat druhy do květnatých pásů?

Hlavní kritéria pro složení směsí

- oázy pro hmyz (nektaronosné a živné byliny)
- podobnost s rostlinnými společenstvy (původní druhy- nejlépe regionální)
- respektování stanovištních podmínek
 - půdní druhy dle textury (lehké písčité - hlinité- těžké jílovité)
 - vlhkost (suché – mezické- vlhké)

Založení

- úprava plochy před osetím (herbicid/rotovátor-kultivátor/roční příprava předem)
- vhodná doba (jaro/konec léta až podzim)
- metoda setí (ručně vs strojově)

Management

- management v prvním roce (potlačení plevelů sečí- 2-3 x ročně)
- následný management (zimní seč, v sezóně 1x seč- lépe časná)

Podpora živných a nektaronosných bylin

hluchavkovité

dobromysl, mateřídouška, šalvěj, bukvice lékařská

štětkovité

chrastavec, hlaváč

hvozdíkovité

smolnička, hvozdíky, kohoutek luční

hvězdnicovité

omany, kopretiny, chrpy

bobovité

jetele, štírovník, tolíce

Květnaté pásy- pilotní projekt (PŘF a BC AV ČR)

- celkem 3 plochy – cca 10 x 4 m (oseto podzim vs jaro)
- vlastní směs na suchá (49 druhů bylin) a velmi suchá (45 druhů) na hlinitopísčité stanoviště
- regionální semínka (Německo- z farem blízko hranic)
- příprava plochy: vyřezání keřů, zrytí, částečné ruční odplevelení
- výsev 0.5 g/m² suchá (0.4 g/m² velmi suchá)
- směs semen promíchána s drcenou kukuřicí pro rovnoměrný výsev, 1:10
- na otevřených plochách a květech řada samotářských včel a vos
- klíčový výsev už na konci léta/začátku podzimu (6 týdnů bez mrazu na klíčení)

Květnaté pásy po 2 letech (kampus PřF JU a BC AV ČR)

Květnaté pásy v parku (Stromovka, ČB)

- celkem 6 pásů – cca 3 x cca 20 m (oseto podzim vs jaro)
- vlastní směs na mezická (45 druhů bylin) hlinitopísčité stanoviště, semínka (Německo)
- příprava plochy rotovátorem do hloubky ca 20 cm, vyhrábnutí drnu
- výsev 0.5 g/m² (promícháno s drcenou kukuřicí pro rovnoměrný výsev, 1:10)
- ¾ bylin uchyceno v prvním roce, rozdíly mezi dobou vysetí nebyly
- silná konkurence na vlhčích místech (*Rumex obtusifolius*, *Ranunculus repens*)
- špatné odstranění drnu při založení- rychlé prorůstání trav

podzim a jaro 2017 a 2018

červen 2018

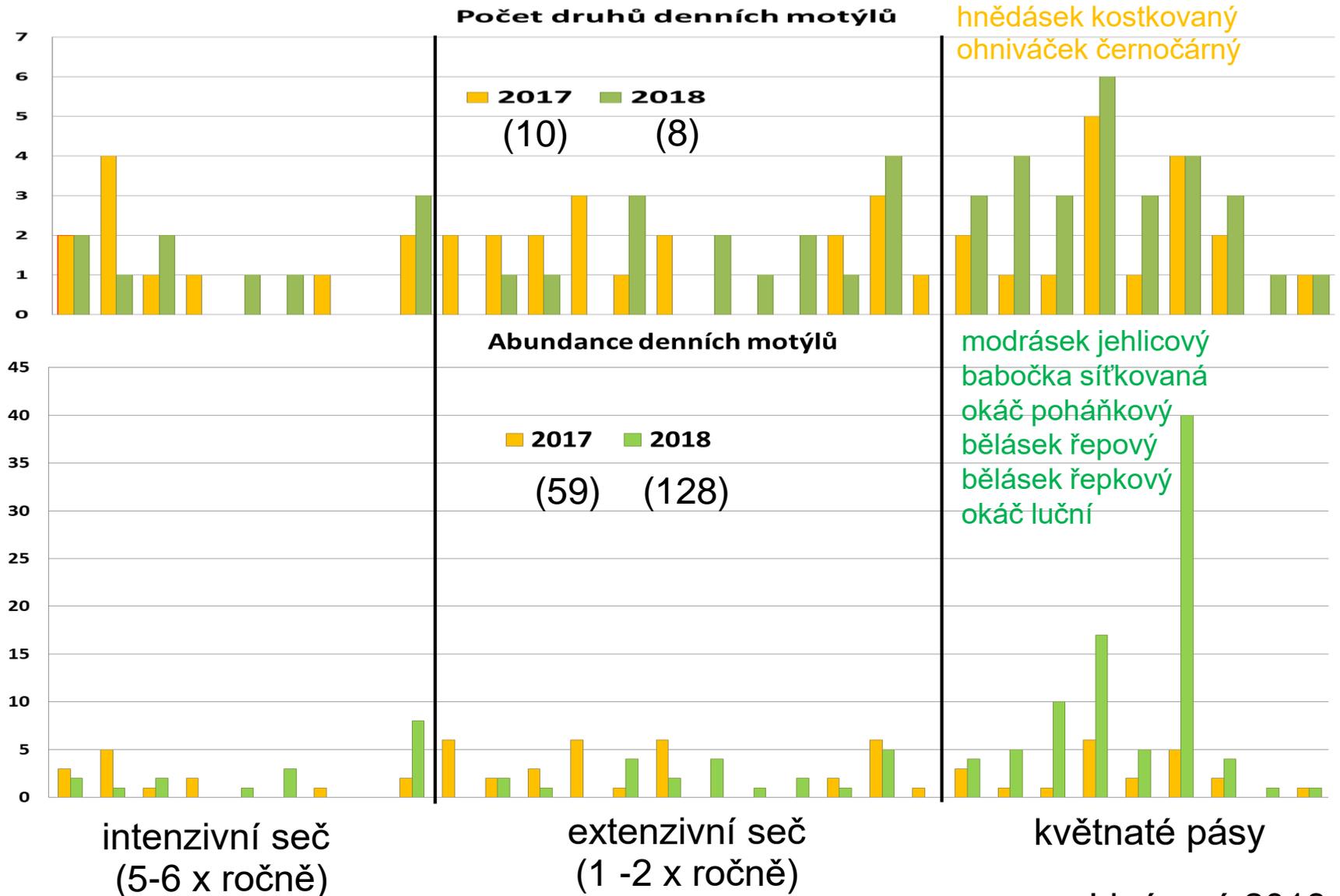
červenec 2018

srpen 2018

Květnaté pásy po 2 letech (park Stromovka České Budějovice)

Denní motýli

Co dál?

Rozšíření pásů do dalších měst
Testování dalších směsí a managementu
Podpora původních druhů a
regionálních směsí

www.ekologieobnovy.cz

www.facebook.com/ekologieobnovy